

ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗ ΜΕ ΝΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το βιβλίο σας είχε εκδοθεί πριν από είκοσι χρόνια. Ποιος είναι ο λόγος της επανέκδοσης ενός πετυχημένου βιβλίου; «Ο ελληνισμός της Κωνσταντινούπολης - Κοινότητα Σταυροδρομίου-Πέραν» είχε μεγάλη επιτυχία όταν εκδόθηκε το 2002. Δυστυχώς, όμως, ο ελληνισμός της Πόλης και του Πέραν ταυτόχρονα ελαττώθηκε στις μέ-

ρες μας στο απειροελάχιστο. Στην πορεία συνέλεξα σημαντικότερα στοιχεία, με τα οποία εμπλουτίστηκε η αρχική έκδοση. Πιστεύω ότι αποτελούμε την τελευταία γενιά των Κωνσταντινουπολιτών που έζησαν τη λαμπρότητα κάποιων εποχών. Οι νεότεροι Έλληνες θα τα πληροφορούνται από τα βιβλία που θα υπάρχουν από εμάς στις βιβλιοθήκες.

Το σπάνιο υλικό και το συναίσθημα της Σούλας Μπόζη ήταν αρκετά για την έκδοση του βιβλίου.

ΣΟΥΛΑ ΜΠΟΖΗ

Ωδή στη Ρωμοσύνη του Πέραν

Η Σούλα Μπόζη είναι ερευνήτρια Λαογραφίας - συγγραφέας. Γεννήθηκε στην Πόλη. Απόφοιτη του Ζαππειού Παρθεναγωγείου, σπουδαστρια της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Πόλης, σπούδασε επίσης Θεατρολογία και Ενδυματολογία. Από το 1967 ξεκίνησε την επιτομία έρευνα και καταγραφή της Μικρασιατικής και Πολίτικης Λαογραφίας. Την περίοδο 1972-1980 εργάστηκε ως μόνιμη ενδυματολόγος του Θεάτρου Ντοστλόφ (Dostlar) με παράλληλες συνεργασίες με το Δημοτικό Θέατρο της Πόλης και άλλα ιδιωτικά θέατρα. Από το 1980 ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Πώς ξεκίνησε η ιδέα της συγγραφής του βιβλίου «Ο ελληνισμός της Κωνσταντινούπολης - Κοινότητα Σταυροδρομίου-Πέραν», εκδόσεις Τόπος;

Προσωπικοί ήταν οι λόγοι που με ώθησαν να συγκεντρώσω γραπτό και προφορικό υλικό, σκιαγραφώντας ιστορικά και κοινωνικά στοιχεία της λαμπρότερης, μετά το Φανάρι, αστικής κοσμοπολίτικης κοινότητας Σταυροδρομίου-Πέραν. Εκεί ζήσαμε οικογενειακά, όταν τελειώνοντας το Δημοτικό στο Μακροχώρι ξεκίνησα τη φοίτησή μου στο Ζάππειο Παρθεναγωγείο, που υπήναιτο στο κέντρο της πλατείας Ταξίμ. Από το 1980 που εγκαταστάθηκα στην Αθήνα, η επιθυμία μου για τη συγγραφή βιβλίου για το Πέραν έγινε πραγματικότητα όταν ο Σύλλογος «Οι φίλοι της Μου-

Η ερευνήτρια Λαογραφίας και συγγραφέας μας μιλάει για την Πόλη και το βιβλίο της

ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ ΙΝΤΖΕΜΠΕΛΗΣ

σικής», με την ειδική χορηγία του, μου έδωσε τη δυνατότητα να μελετήσω τις γραπτές πηγές στις δημόσιες και ιδιωτικές βιβλιοθήκες της Πόλης και της Αθήνας, και στην Πατριαρχική Βιβλιοθήκη στο Φανάρι, με σκοπό τη δημιουργία ενός CD-ROM για την κοινότητα Σταυροδρομίου-Πέραν, την οποία παρέδωσα το 2000. Με το υλικό που συγκεντρώθηκε ξεκίνησα τη συγγραφή του βιβλίου μου, το οποίο πρωτοεκδόθηκε το 2002.

Στη μελέτη παρουσιάζετε τον ελληνισμό της Πόλης σε όλες τις εκδηλώσεις του υλικού και πνευματικού του βίου. Σε ποιο αναγνωστικό κοινό απευθύνεται το βιβλίο σας;

Το βιβλίο μου απευθύνεται στους πάντες που ενδιαφέρονται να πληροφορηθούν για το πρώτο και σημαντικό κέντρο του ελληνισμού, την παιδεία που παρέχει με τα πρωτοβάθμια και τα δευτεροβάθμια σχολεία -κοινοτικά και ιδιωτικά- και την κοινωνική πρόνοια. Την οικονομική ζωή με τους τραπέζτες, τους γιατρούς,

τους δικηγόρους, τους αρχιτέκτονες, αρχαιολόγους, φωτογράφους, τα εμπορικά καταστήματα, τους χώρους επισιτισμού, τους επαγγελματικούς και κλαδικούς φορείς, όπως επίσης τις πνευματικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Πόσο επηρέασε η Μικρασιατική Καταστροφή του 1922 την ελληνική μειονότητα που έμεινε στην Κωνσταντινούπολη;

Η Μικρασιατική Καταστροφή ήταν ένα βαρύτατο πλήγμα και για την εύρωστη ελληνική μειονότητα της Πόλης. Αν και είχε σημαντική συμμετοχή στα οικονομικά δρώμενα της χώρας, επικρίθηκε μέσα σε έντονη εσωστρέφεια, καταβάλλοντας προσπάθειες, να προσαρμόζεται στο μέτρο του δυνατού στις εκάστοτε αντίξοες συνθήκες που βίωνε κατά διαστήματα. Δίκως να μπορεί να υψώσει τη φωνή της και να διαμαρτυρηθεί, τελικά οδηγήθηκε στη συρρίκνωση και τον αφανισμό.

Μέσα από τη μελέτη ανακαλύπτεται την οικονομική ευμάρεια της κοινότητας. Ποιος είναι ο λόγος που υπήρχαν αυτή η ανάπτυξη και ο πλούτος;

Η Κωνσταντινούπολη, σταυροδρόμι εμπορικών και πολιτισμικών ανταλλαγών τριών ηπείρων, κόμβος των δρόμων του μεταξιδιού και των μπαχαρικών από την Κίνα και την Αραβική Χερσόνησο προς τη

Δύση, πρωτεύουσα δύο αυτοκρατοριών για περισσότερο από 1.500 χρόνια, αδιάλειπτα, συντέλεσε στο να υπάρξουν ανάπτυξη και οικονομική ευμάρεια και για τη ρωμαϊκή κοινότητα.

Σπάνιο φωτογραφικό υλικό και πληροφορίες μάς μαθαίνουν άγνωστα πράγματα. Πώς συλλέξατε αυτό το υλικό και τις πηγές;

Από το 1990 μέχρι σήμερα έχω καταγράψει σε χειρόγραφα, σε μαγνητοφωνήσεις και βιντεοσκοπήσεις, μέσα από προφορικές μαρτυρίες, πληθώρα Κωνσταντινουπολιτών, παίρνοντας αντίγραφα από τα φωτογραφικά άλμπουμ τους, από σχολικά διπλώματα και ό,τι άλλο ιστορικής σημασίας διέθεταν, προκειμένου να εμπλουτιστεί το βιβλίο και να παρουσιάσω μια πιο πλήρη και ξεκάθαρη εικόνα της ζωής στην Πόλη. ■

Η πρώτη έκδοση του βιβλίου ήταν το 2002

ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ

Μεγάλες προσωπικότητες γεννήθηκαν στην Πόλη. Πώς κατάφεραν να διακριθούν και να πάρουν μέρος στη διοίκηση και την πνευματική κίνηση της Κωνσταντινούπολης; Οι Πολίτες, έχοντας οικονομική ευμάρεια, αφενός έστελναν τους γιους τους να σπουδάζουν και να ειδικεύονται σε πανεπιστήμια της Ευρώπης.

Επιστρέφοντας, εργάζονταν σε κορμικές διοικητικές και πνευματικές θέσεις. Αφετέρου, από τα μέσα του 19ου αιώνα, ελληνικοί και ιταλικοί θίασοι, θεατρικοί και μουσικοί επισκέπτονταν σε τακτά διαστήματα το Πέραν, δίνοντας παρουσιάσεις στα θέατρα της Μεγάλης Οδοῦ, διαμορφώνοντας πνευματικά τους κατοίκους της Πόλης.